

TOSHKENT SHAHRIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHI

2023-yil
yanvar-noyabr

Dastlabki ma'lumotlar

Xizmatlar sohasining mamlakat iqtisodiyotidagi ulushini oshirish, joylarda xizmatlar sohasidagi mavjud imkoniyatlardan to'liq foydalanish, xizmat turlarini kengaytirish va sifatini oshirish, tadbirkorlik subyektlarini yanada qo'llab-quvvatlash maqsadida, Toshkent shahri Prezidentining 2021-yil 11- maydagi PQ-5113-son qarori bilan "Toshkent shahrida xizmatlar sohasini rivojlantirishning maqsadli parametrlari" tasdiqlandi va ularning monitoringini olib borish joriy etildi.

Xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari (2023-yil yanvar-noyabr)

Xizmatlar sohasida
kichik tadbirkorlik
ulushi -
38,5 %

Aholi jon
boshiga
xizmatlar
hajmi –
57 997,5
ming so'm

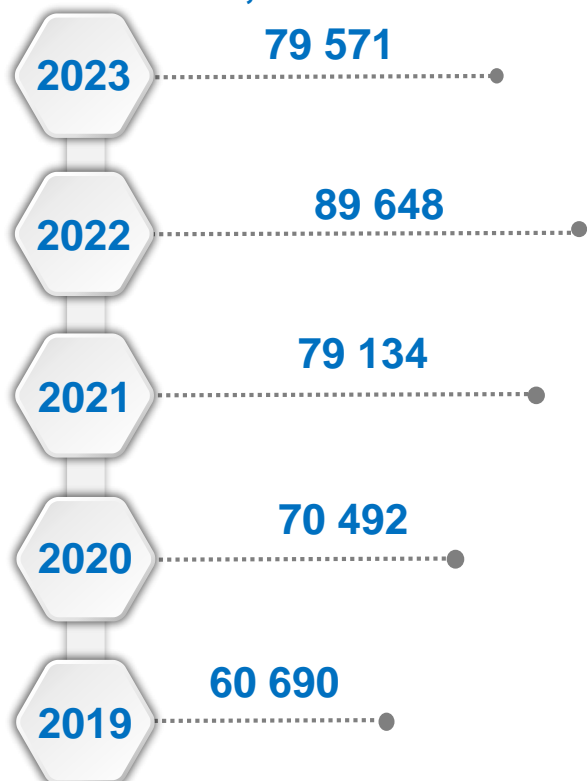

Xizmatlar
sohasidagi
korxonalar va
tashkilotlar
ulushi - **80,0%**

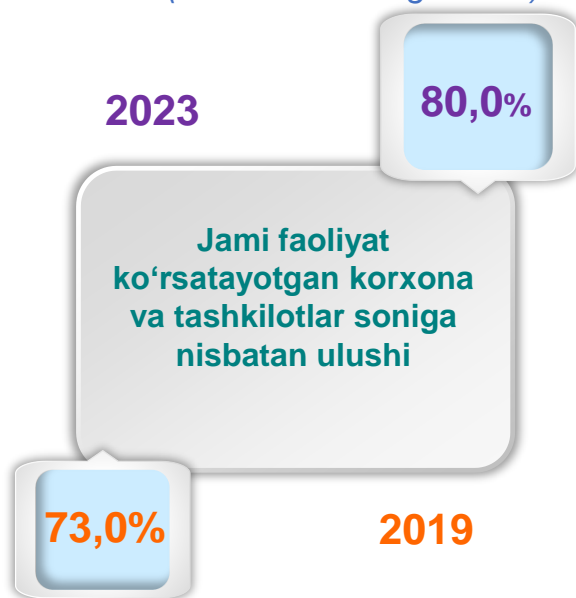
Xizmatlar sohasi bu – korxonalar, tashkilotlar, shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan turli xil xizmat turlarini takror ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan umumlashtiruvchi kategoriyadir. Bu tijorat, professional va iste'mol xizmatlarini ko'rsatishga ixtisoslashgan mamlakatning iqtisodiy sektoridir.

Soni, birlikda

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar

(1-dekabr holatiga ko'ra)

Xizmatlar sohasida yangi tashkil etilgan korxonalar va tashkilotlar

(yanvar-noyabr)

Soni, birlikda

13 198

2023

11 909

2022

12 098

2021

10 345

2020

13 319

2019

83,2%

2023

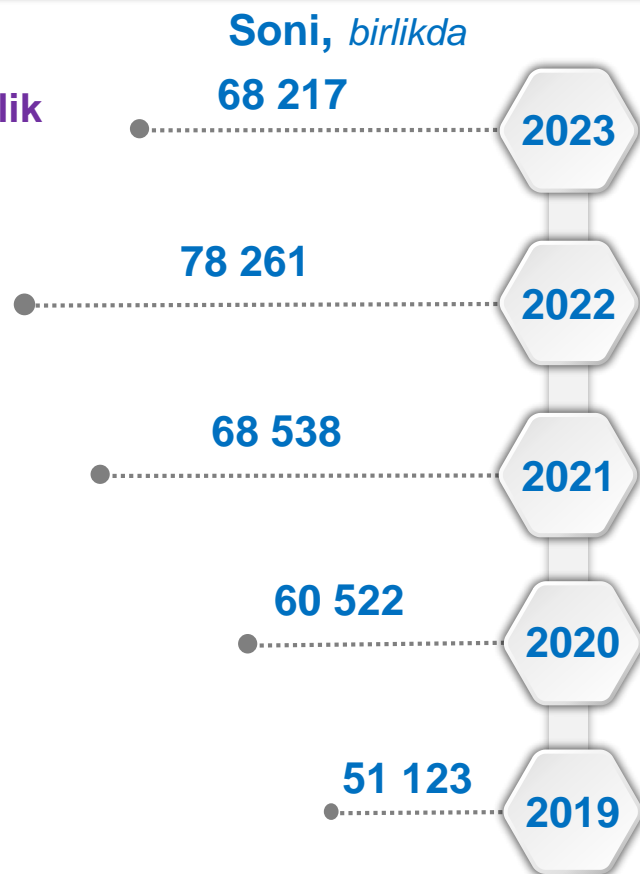
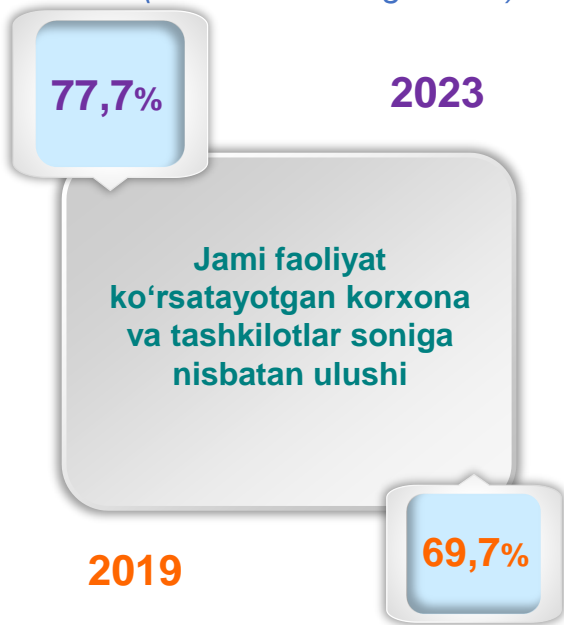
Jami yangi tashkil etilgan korxonalar va tashkilotlar soniga nisbatan ulushi

2019

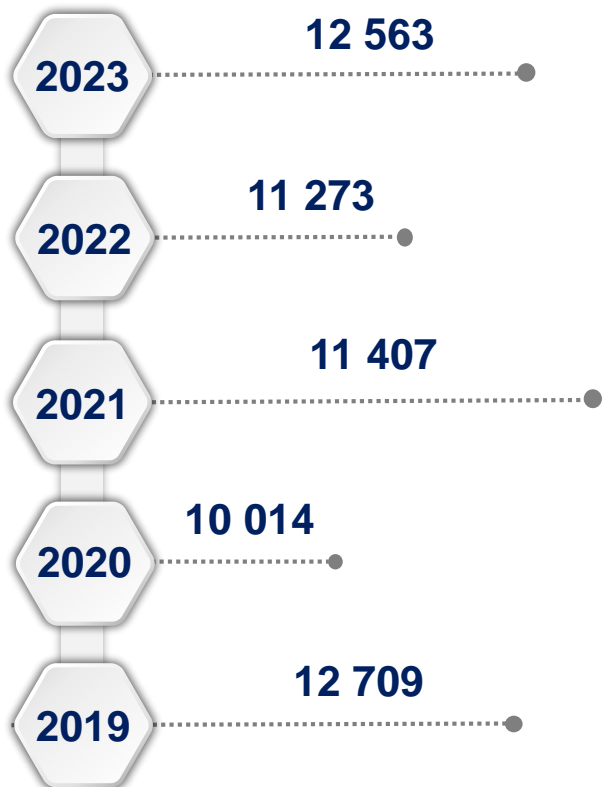
74,7%

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan kichik tadbirkorlik subyektlari

(1-dekabr holatiga ko'ra)

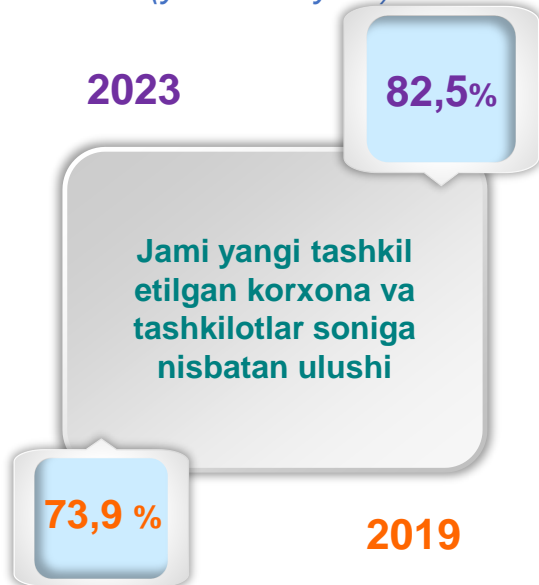

Soni, birlikda

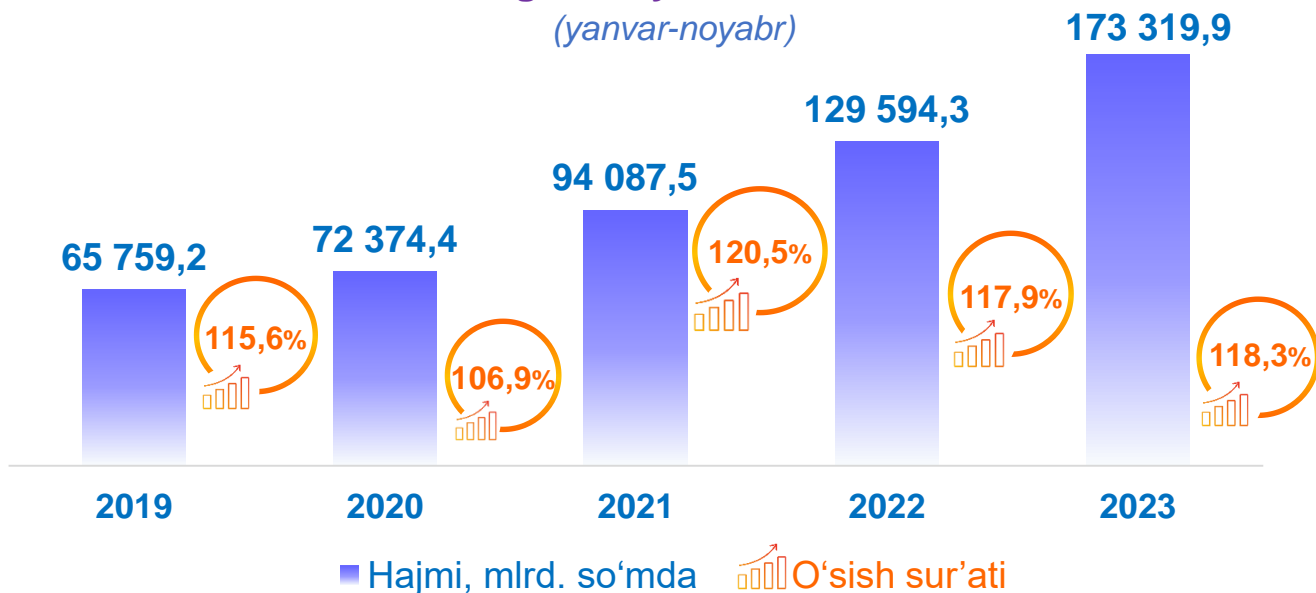
Xizmatlar sohasida yangi tashkil etilgan kichik tadbirkorlik subyektlari

(yanvar-noyabr)

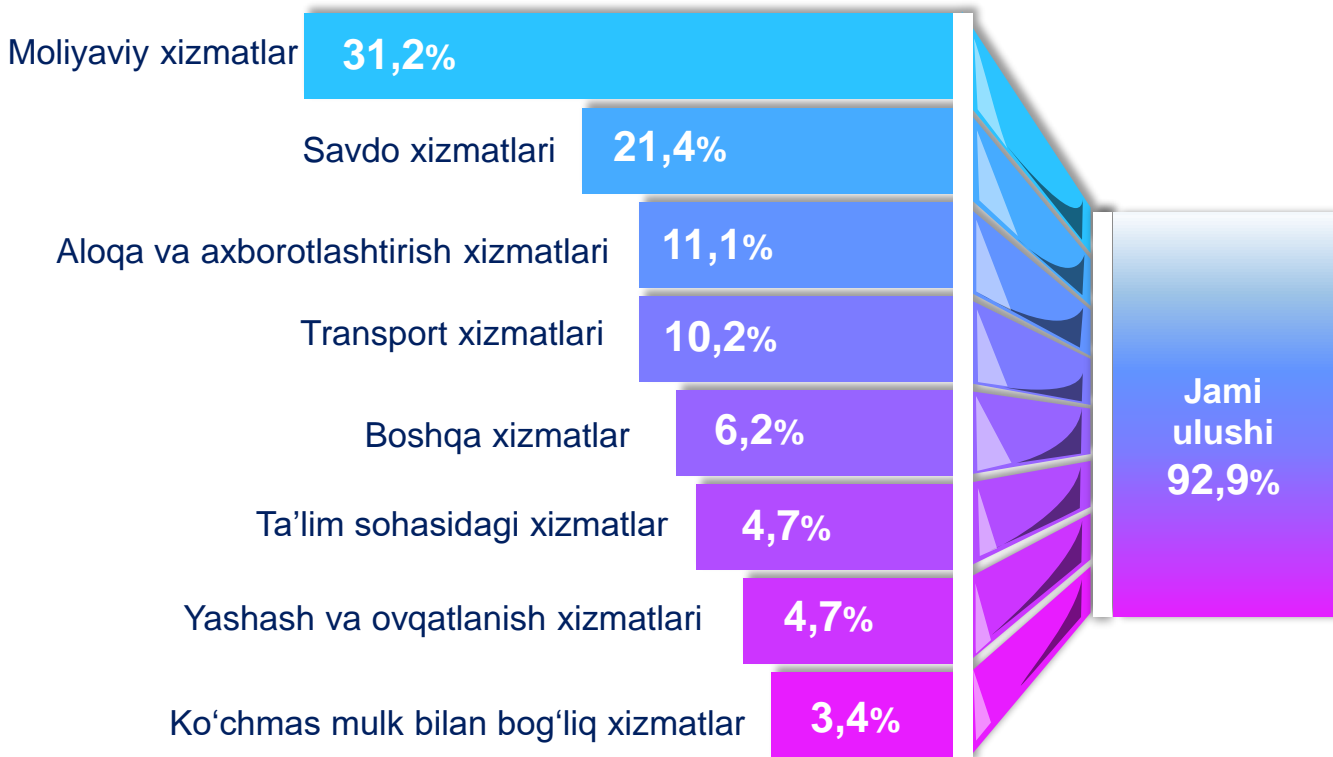
Xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari dinamikasi ¹⁾

(yanvar-noyabr)

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmining xizmat turlari bo'yicha eng yuqori ulushi

(2023-yil yanvar-noyabr foizda)

¹⁾ Shu va keyingi o'rinlarda 2019-2022- yillar ko'rsatkichlari har bir keyingi yil metodologiyasiga muvofiq qayta ko'rib chiqilgan

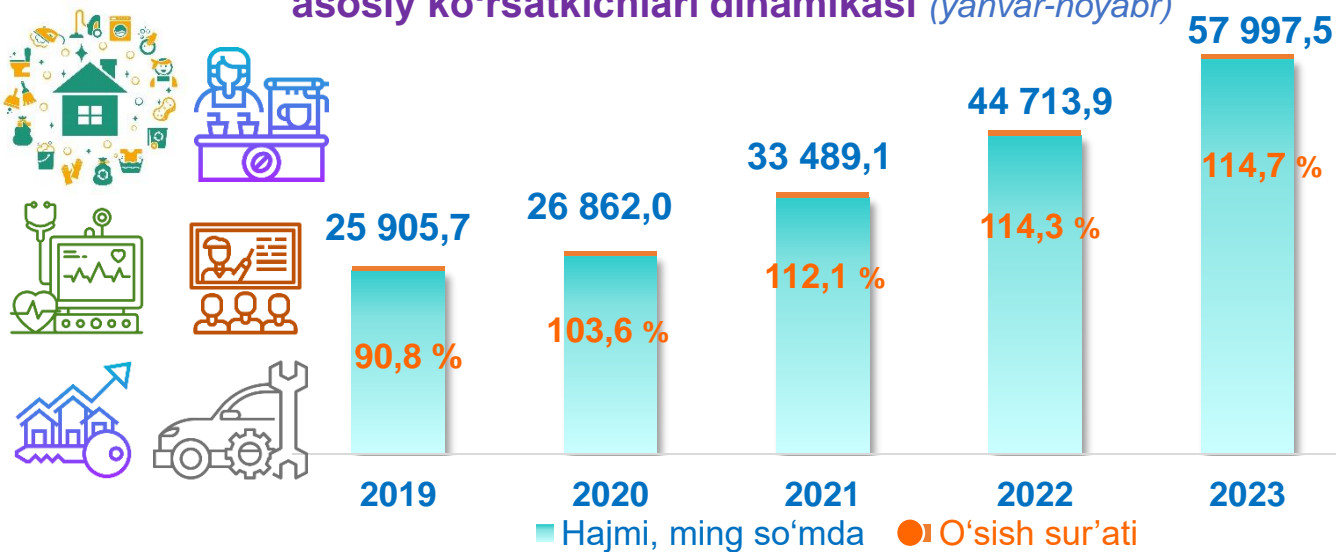
Hududlar kesimida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari (2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	173 319,9	100,0	118,3
Uchtepa	9 627,0	5,6	112,2
Bektemir	6 038,1	3,5	115,0
Yunusobod	27 590,7	15,9	123,0
Mirzo Ulug'bek	17 391,1	10,0	123,8
Mirobod	19 229,7	11,1	114,3
Shayxontohur	19 302,0	11,1	121,1
Olmazor	14 136,5	8,2	115,2
Sergeli	8 653,1	5,0	119,2
Yakkasaroy	15 065,4	8,7	116,1
Yashnobod	14 929,8	8,6	118,2
Yangihayot	2 754,2	1,6	118,3
Chilonzor	18 602,3	10,7	116,3

¹⁾ hududlar bo'yicha taqsimlanmagan hajmlarni hisobga olgan holda

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi iste'molchilarga (yuridik va jismoniy shaxslarga, shu jumladan norezidentlarga) qiymat vaqt davomida ko'rsatiladigan xizmatlar narxini aks ettiradi.

Aholi jon boshiga bozor xizmatlarining asosiy ko'rsatkichlari dinamikasi (yanvar-noyabr)

Tumanlar kesimida aholi jon boshiga xizmatlar hajmi (2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Hudud nomi	Hajmi, ming. so'mda	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	57 997,5	114,7
Uchtepa	32 534,7	109,5
Bektemir	105 192,6	106,4
Yunusobod	74 468,9	120,1
Mirzo Ulug'bek	53 330,5	120,5
Mirobod	127 687,4	111,8
Shayxontohur	53 261,5	119,2
Olmazor	35 456,4	112,4
Sergeli	52 602,5	110,8
Yakkasaroy	116 335,0	112,1
Yashnobod	50 868,1	113,7
Yangihayot	16 581,5	110,4
Chilonzor	68 090,5	113,3

Xizmatlar sohasining turlari bo'yicha asosiy ko'rsatkichlari

(2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Nomi	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Xizmatlar – jami	173 319,9	100,0	118,3
shu jumladan:			
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	19 188,0	11,1	125,5
Moliyaviy xizmatlar	54 027,9	31,2	121,1
Transport xizmatlari	17 720,7	10,2	119,0
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	8 160,4	-	111,0
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	8 066,1	4,7	112,1
Savdo xizmatlari	37 173,1	21,4	115,0
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	5 833,3	3,4	118,5
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	8 231,3	4,7	124,7
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	3 532,0	2,0	109,7
Ijara xizmatlari	2 410,7	1,4	107,7
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	815,9	0,5	106,1
Shaxsiy xizmatlar	1 750,4	1,0	102,9
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	3 842,3	2,2	92,5
Boshqa xizmatlar	10 728,2	6,2	123,2

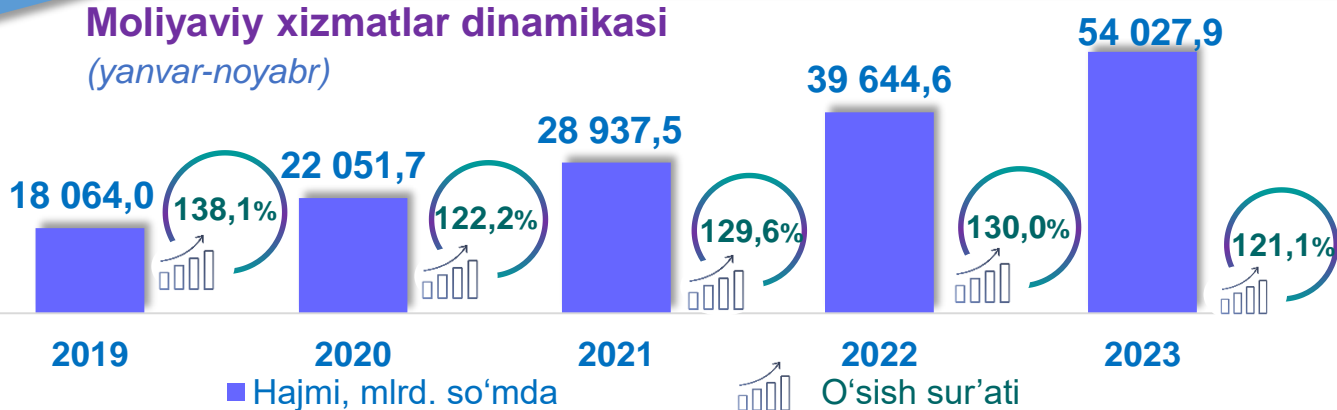
Tarmoqlar tasniflagichining belgilangan xalqaro standartlariga o'tish munosabati bilan Toshkent shahrida xizmatlar sohasini rivojlantirish Dasturining maqsadli parametrlariga kiritilgan xizmatlarning asosiy turlarini guruhlash, G dan S gacha bo'lgan bo'limlar bo'yicha xizmatlar bilan bog'liq qism va iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha mahsulotlar (tovarlar, ishlar, xizmatlar) Statistik tasniflagichi (MST)ga ko'ra muvofiqlashtirildi.

Xizmatlar sohasining asosiy turlari bo'yicha ko'rsatkichlari

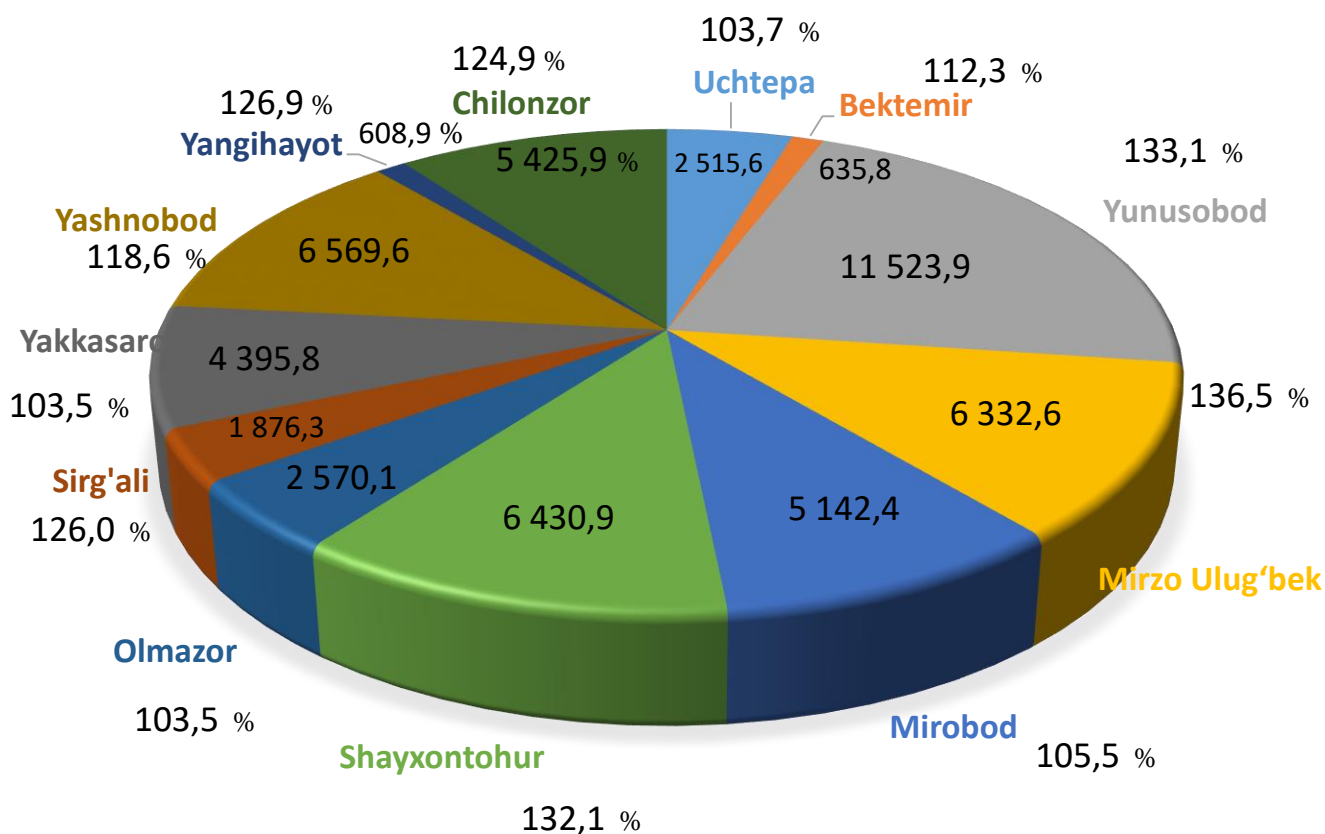
Moliyaviy xizmatlar dinamikasi

(yanvar-noyabr)

Tumanlar kesimida moliyaviy xizmatlar hajmi (mlrd. so'mda)

(2023-yil yanvar-noyabr)

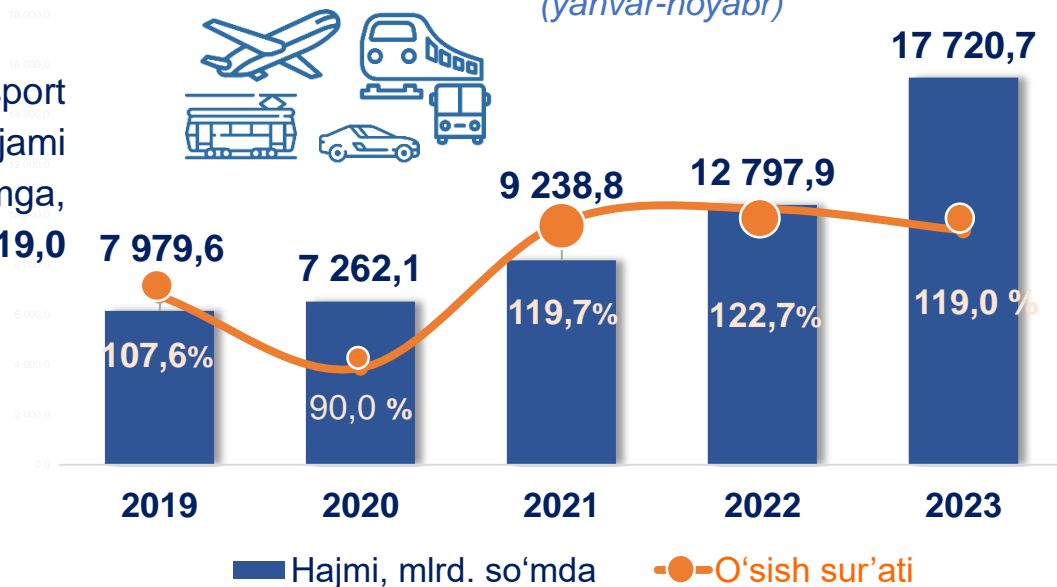

Toshkent shahrida Moliyaviy xizmatlar hajmi o'tgan oyga nisbatan **5 639,1** mlrd. so'mga oshib, **54 027,9** mlrd. so'mga yetdi. Umumiy bozor xizmatlari hajmida ushbu xizmatlarning ulushi **31,2 %** ni tashkil etdi. Umumiy moliyaviy xizmatlarning o'sish sur'ati **121,1 %** ni tashkil etdi.

2023-yilning yanvar-noyabr oylarida Transport xizmatlari hajmi jami **17 720,7** mlrd. so'mga, o'sish sur'ati **119,0** foizni tashkil etdi.

Transport xizmatlari dinamikasi

(yanvar-noyabr)

Tumanlar kesimida transport xizmatlari

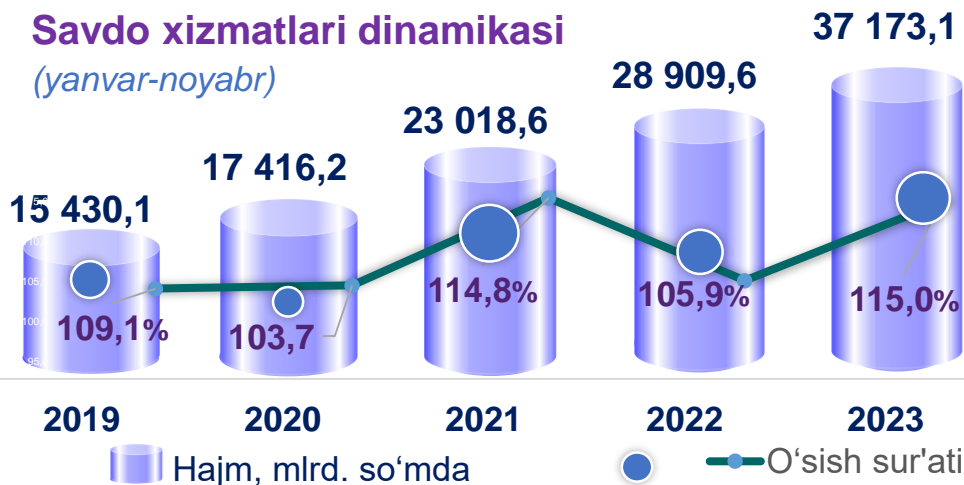
(2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	17 720,7	100,0	119,0
Uchtepa	819,2	4,6	116,8
Bektemir	627,0	3,5	141,3
Yunusobod	2 159,2	12,2	113,3
Mirzo Ulug'bek	1 380,8	7,8	114,4
Mirobod	2 982,1	16,8	122,8
Shayxontohur	1 604,7	9,1	130,4
Olmazor	1 806,6	10,2	114,9
Sergeli	1 862,6	10,5	124,7
Yakkasaroy	1 176,4	6,6	114,1
Yashnobod	1 232,2	7,0	119,5
Yangihayot	458,8	2,6	116,4
Chilonzor	1 611,0	9,1	111,4

2023-yilning yanvar-noyabr oylarida Aloqa va axborot-lashtirish xizmatlar hajmi jami **37 173,1** mlrd. so'mga, o'sish sur'ati **115,0** foizni tashkil etdi.

Savdo xizmatlari dinamikasi

(yanvar-noyabr)

Tumanlar kesimida savdo xizmatlari

(2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

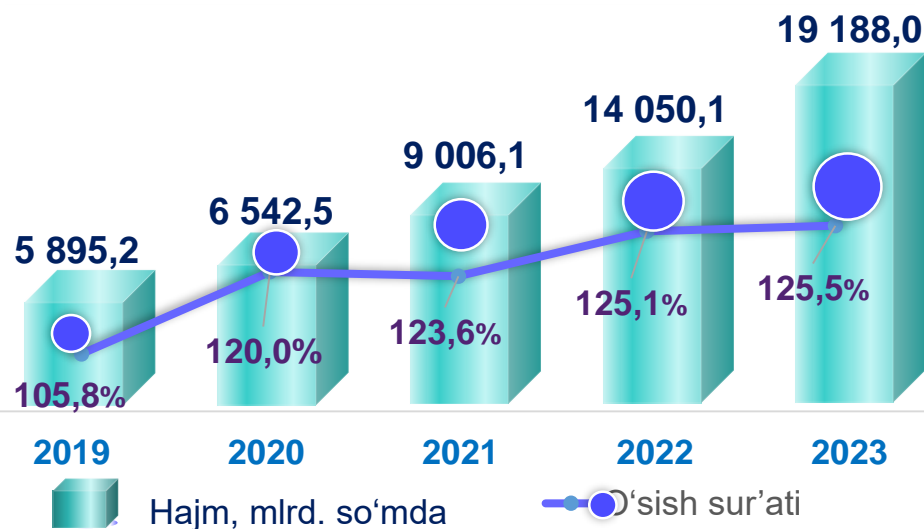

Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	37 173,1	100,0	115,0
Uchtepa	2 944,4	7,9	117,6
Bektemir	2 918,3	7,9	112,5
Yunusobod	3 457,0	9,3	119,9
Mirzo Ulug'bek	2 583,4	6,9	117,8
Mirobod	3 777,8	9,9	111,5
Shayxontohur	3 185,9	8,6	109,2
Olmazor	4 164,6	11,2	120,7
Sergeli	1 759,7	5,0	111,2
Yakkasaroy	3 012,9	8,1	120,2
Yashnobod	2 913,4	7,8	119,7
Yangihayot	899,7	2,4	115,6
Chilonzor	5 556,1	14,9	109,3

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari dinamikasi (yanvar-noyabr)

2023-yilning yanvar-noyabr oylarida Aloqa va axborotlashtirish xizmatlar hajmi jami **19 188,0** mlrd. so'mga, o'sish sur'ati **125,5** foizni tashkil etdi.

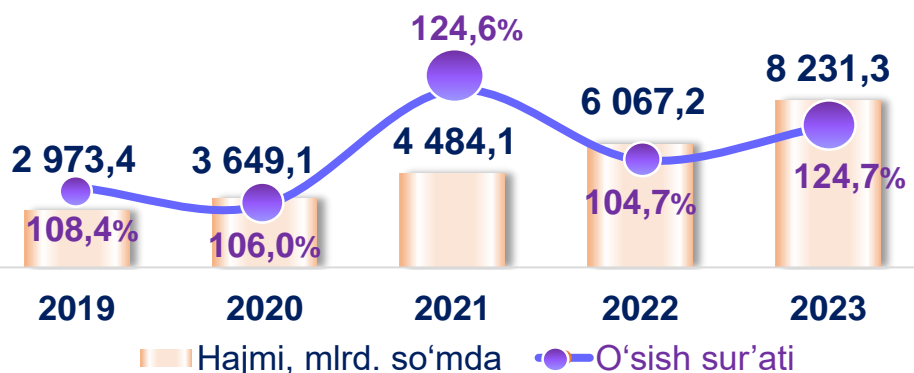

Tumanlar kesimida aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	19 188,0	100,0	125,5
Uchtepa	809,0	4,2	117,8
Bektemir	349,0	1,8	117,5
Yunusobod	3 270,2	17,0	118,0
Mirzo Ulug'bek	1 636,8	8,5	121,1
Mirobod	2 512,5	13,1	138,1
Shayxontohur	2 338,1	12,2	128,4
Olmazor	2 074,1	10,8	121,1
Sergeli	793,3	4,1	117,6
Yakkasaroy	2 081,5	10,8	146,6
Yashnobod	1 868,9	9,7	123,0
Yangihayot	46,5	0,2	129,8
Chilonzor	1 408,2	7,3	119,4

Ta'lim sohasidagi xizmatlar dinamikasi

(yanvar-noyabr)

Ta'lim sohasidagi xizmatlarning umumiy hajmi **2023-yilning yanvar-noyabr** oylarida jami **8 231,3** mlrd. so'mga, o'sish sur'ati **124,7** foizni tashkil etdi.

Tumanlar kesimida ta'lim sohasidagi xizmatlar

(2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

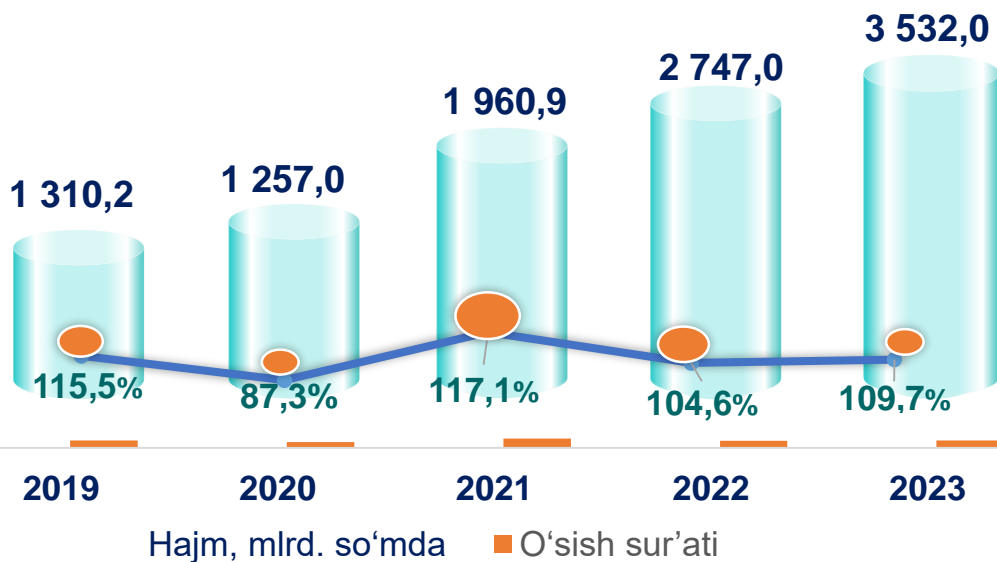
Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	8 231,3	100,0	124,7
Uchtepa	298,8	3,6	128,0
Bektemir	96,0	1,2	113,0
Yunusobod	2 810,9	34,1	121,4
Mirzo Ulug'bek	1 406,6	17,1	118,0
Mirobod	867,1	10,5	123,6
Shayxontohur	307,7	3,7	123,4
Olmazor	581,8	7,1	128,3
Sergeli	224,1	2,7	130,9
Yakkasaroy	507,9	6,2	126,9
Yashnobod	158,7	1,9	124,5
Yangijahot	97,3	1,2	127,0
Chilonzor	874,4	10,6	146,2

Xizmatlar sohasining asosiy turlari bo'yicha ko'rsatkichlari

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar dinamikasi (yanvar-noyabr)

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar umumiy hajmi **2023-yilning yanvar-noyabr** oylarida jami **3 532,0** mlrd. so'mga, o'sish sur'ati **109,7** foizni tashkil etdi.

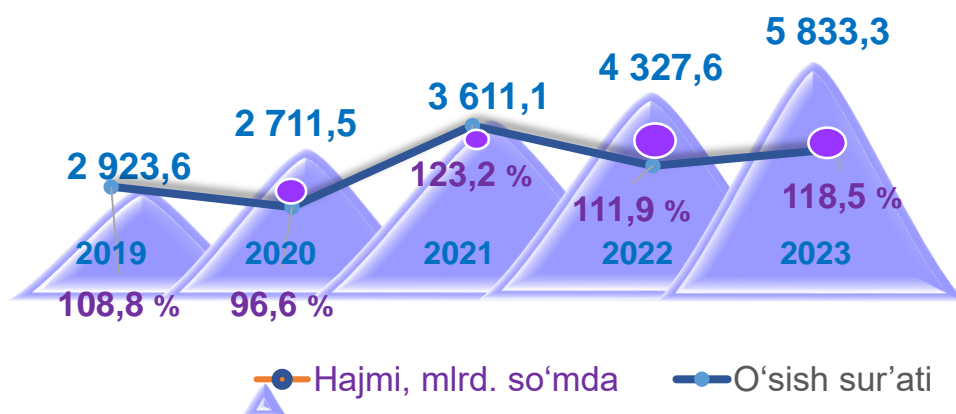

Tumanlar kesimida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar (2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	3 532,0	100,0	109,7
Uchtepa	252,3	7,1	108,5
Bektemir	167,9	4,8	109,6
Yunusobod	370,7	10,5	107,6
Mirzo Ulug'bek	421,1	11,9	110,6
Mirobod	197,8	5,6	110,5
Shayxontohur	351,8	10,0	108,2
Olmazor	484,0	13,7	110,9
Sergeli	242,1	6,9	108,3
Yakkasaroy	358,5	10,2	110,6
Yashnobod	256,4	7,3	108,3
Yangihayot	49,9	1,4	111,7
Chilonzor	379,5	10,7	111,8

Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar dinamikasi

(yanvar-noyabr)

Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlarning umumiy hajmi **2023-yilning yanvar-noyabr** oylarida jami **5 833,3** mlrd. so'mga, o'sish sur'ati **118,5** foizni tashkil etdi.

Tumanlar kesimida ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar

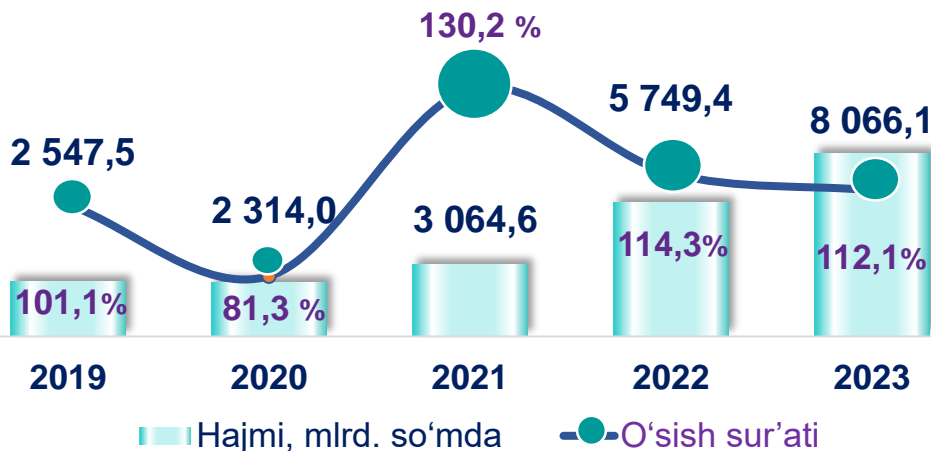
(2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	5 833,3	100,0	118,5
Uchtepa	483,9	8,3	119,9
Bektemir	137,1	2,4	113,9
Yunusobod	696,5	11,9	125,4
Mirzo Ulug'bek	667,9	11,5	134,7
Mirobod	415,6	7,1	111,2
Shayxontohur	486,7	8,3	114,4
Olmazor	590,7	10,1	119,8
Sergeli	303,3	5,2	111,8
Yakkasaroy	472,0	8,1	114,0
Yashnobod	333,3	5,7	111,8
Yangihayot	145,3	2,5	113,6
Chilonzor	1 101,0	18,9	116,4

2023- yilning yanvar-noyabr

oylarida yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar hajmi jami **8 066,1** mlrd. so'mga, o'sish sur'ati **112,1** foizni tashkil etdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar dinamikasi (yanvar-noyabr)

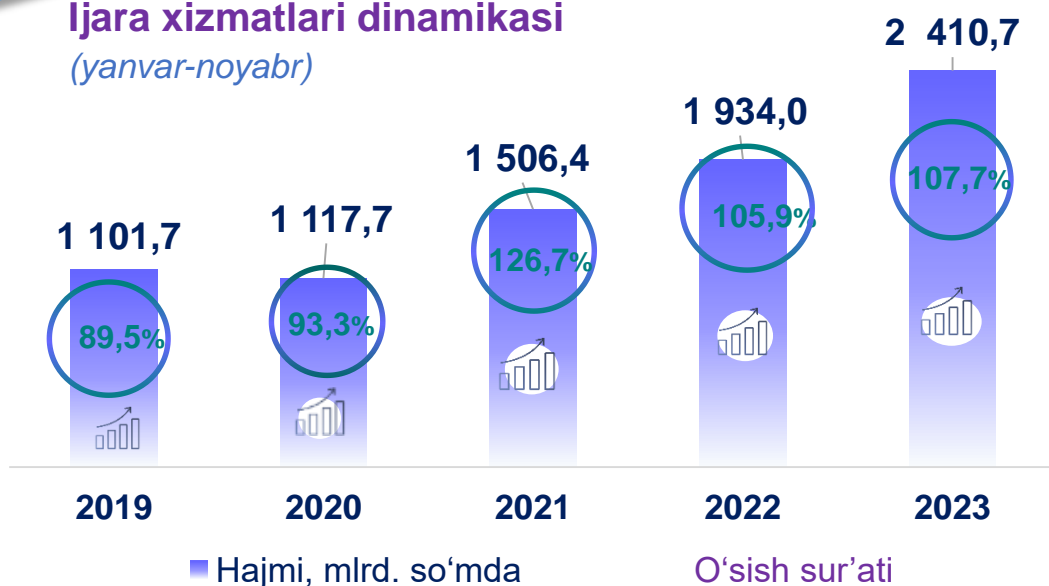

Tumanlar kesimida yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	8 066,1	100,0	112,1
Uchtepa	258,9	3,2	105,9
Bektemir	313,8	3,9	108,8
Yunusobod	686,4	8,5	123,2
Mirzo Ulug'bek	627,7	7,8	121,9
Mirobod	770,9	9,6	110,7
Shayxontohur	1 844,0	22,9	106,9
Olmazor	705,8	8,8	115,9
Sergeli	634,6	7,9	112,3
Yakkasaroy	890,1	11,0	104,4
Yashnobod	484,9	6,0	119,2
Yangihayot	130,7	1,6	120,3
Chilonzor	718,1	8,9	114,1

Ijara xizmatlari dinamikasi

(yanvar-noyabr)

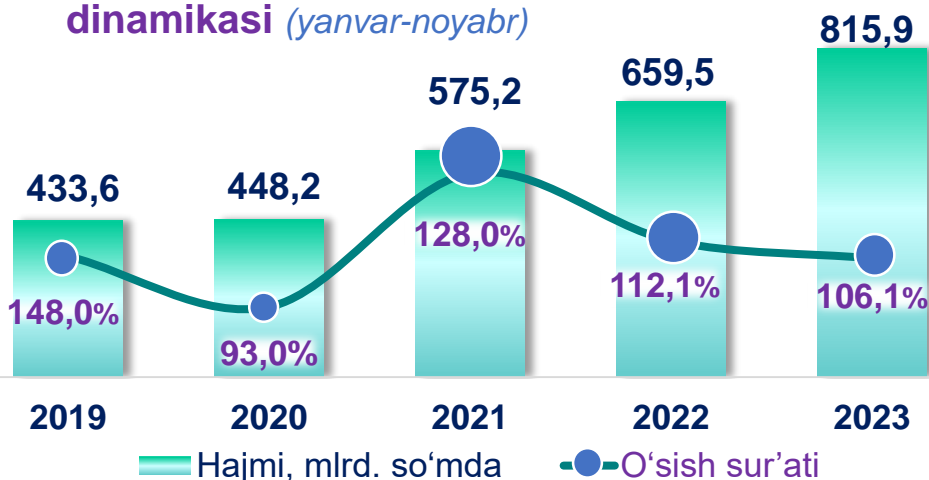
2023-
yilning yanvar-
noyabr oylarida
Ijara xizmatlar
hajmi jami
2 410,7 mlrd.
so'mga, o'sish
sur'ati **107,7**
foizni tashkil
etdi.

Tumanlar kesimida ijara xizmatlari

(2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	2 410,7	100,0	107,7
Uchtepa	169,2	7,0	104,2
Bektemir	152,1	6,3	101,5
Yunusobod	513,1	21,3	112,3
Mirzo Ulug'bek	286,2	11,9	110,9
Mirobod	288,3	12,0	107,1
Shayxontohur	177,3	7,4	105,2
Olmazor	116,5	4,8	102,6
Sergeli	177,7	7,4	108,1
Yakkasaroy	134,1	5,6	105,2
Yashnobod	138,0	5,7	108,2
Yangihayot	75,4	3,1	106,1
Chilonzor	182,9	7,6	107,1

Kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash xizmatlari dinamikasi (yanvar-noyabr)

2023- yilning yanvar-noyabr oylarida Kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash xizmatlari hajmi **815,9** jami mlrd. so'mga, o'sish sur'ati **106,1** foizni tashkil etdi.

Tumanlar kesimida kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash xizmatlari (2023-yil yanvar-noyabr, mlrd. so'mda)

Hudud	Hajmi, mlrd. so'mda	Ulushi, % da	O'sish sur'ati, % da
Toshkent shahar	815,9	100,0	106,1
Uchtepa	69,5	8,5	111,0
Bektemir	43,9	5,4	110,7
Yunusobod	115,9	14,2	104,1
Mirzo Ulug'bek	60,7	7,4	102,3
Mirobod	96,8	11,9	103,7
Shayxontohur	121,4	14,9	107,9
Olmazor	40,4	5,0	101,6
Sergeli	38,2	4,7	103,3
Yakkasaroy	65,1	8,0	107,8
Yashnobod	64,4	7,9	106,6
Yangihayot	19,2	2,4	102,8
Chilonzor	80,3	9,8	108,5

Moliyaviy xizmatlar hajmi moliyaviy vositachilik hisobidan olingan foizli daromadlar hajmi (xizmatlar uchun belgilangan to'lovlar miqdorida), shuningdek, moliya muassasasi tomonidan ssuda berish yoki depozitni saqlash bo'yicha xizmatlar uchun to'lanadigan haq hisobiga ko'ra olinadi.

Transport xizmatlarining hajmi amaldagi narxlarda transport turlari bo'yicha transport jarayoniga (yuklarni tushirish va yuklash ishlari, transport-ekspeditorlik xizmatlari, transport xizmati va boshqalar) bevosita bog'liq bo'lgan tashish va boshqa faoliyatdan olingan daromad summasi sifatida aniqlanadi.

Avtomobil transporti xizmatlariga temir yo'lda tashishdan tashqari, quruqlikdagi yo'lovchi transportining boshqa xizmatlari, avtomobil transportida yuk tashish bo'yicha xizmatlar va ko'chish bo'yicha xizmatlar kiradi.

Savdo xizmatlari, shu jumladan, elektron savdo xizmatlari hajmi amaldagi narxlardagi yalpi daromad qiymati, ya'ni sotilgan tovarlarning sotib olish va sotish narxlari orasidagi farqining umumiy qiymati sifatida hisobga olinadi. Agar tovarlar boshqa shaxs manfaatlari uchun oldi-sotdi shartnomalari, komissiyalar yoki agentlik shartnomalari asosida sotilgan taqdirda, xizmatlar qiymati mukofot miqdori sifatida aks ettiriladi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmi amaldagi narxlarda mazkur sohada xizmat ko'rsatuvchi korxonalarining daromadlari (sotishdan tushgan tushum miqdori) yig'indisi sifatida aniqlanadi.

Telekommunikatsiya xizmatlari bu – ovozli, matnli, ovozli yoki video ma'lumotlarni uzatish kabi telekommunikatsiya va boshqa tegishli xizmatlarni taqdim etish.

“Ta’lim” seksiyasi kunduzgi yoki sirtqi shaklda, shuningdek, Internet tarmog'i va pochta yozishmalari orqali xususiy yoki davlat tomonidan beriladigan turli darajadagi ta'limni va turli kasblarga o'rgatishni o'z ichiga oladi.

Bunga turli darajadagi muntazam maktab tizimi doirasida turli muassasalar tomonidan beriladigan ta'lim, shuningdek, kattalar uchun ta'lim (tayyorlash va qayta tayyorlash kurslari), ta'lim sohasida yordamchi faoliyat va shunga o'xshash boshqalar kiradi.

Ta'lim sohasidagi faoliyatni amalga oshirishda masofaviy o'qitish shaklini ham hisobga olgan holda ko'rsatilgan bozor xizmatlari (kontrakt) qiymati aks ettiriladi.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar hajmi bu – sog'liqni saqlash muassasalari tomonidan turli xil tibbiy yordam va sanitariya xizmatlari uchun ko'rsatiladigan bozor xizmatlarining qiymatidir.

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar – oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo'yicha qo'yilgan ustamadan tashqari, ovqat tayyorlashda ishlatilgan va qayta ishlanmagan holda sotilgan mahsulotlar qiymatini o'z ichiga oluvchi aylanma qiymatdir.

Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi, qisqa muddatli turar joy bilan ta'minlash bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar (mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa turar joylar) qiymatini o'z ichiga oladi.

Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlarni ko'rsatishda ko'chmas mulk bilan bog'liq operatsiyalar bo'yicha xizmatlar qiymati, korxonaning shaxsiy, xo'jalik yuritish yoki tezkor boshqaruvidagi, shuningdek, ijaraga olingan ko'chmas mulkni ijaraga berishdan olingan daromadlari aks ettiriladi.

Ijara xizmatlari bo'yicha ishlab chiqarish hajmi mashinalar va asbob-uskunalarni operatorlarsiz ijaraga berish, maishiy jihozlar va shaxsiy ehtiyoj buyumlarini ijaraga berishdan olingan daromad miqdori sifatida aniqlanadi.

Kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar hajmi bu – kompyuterlar va periferik uskunalarni ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish kommunikatsiya uskunalari (fakslar, radiostansiyalar)ni ta'mirlash, maishiy elektronika (radiopriyomniklar va televizorlar), uy va bog' uchun uskunalar (gazon o'ruvchi va havo (dam) beruvchi mashina), poyabzal va charm buyumlar, mebel va uy jihozlari, kiyim va aksessuarlar, sport anjomlari, musiqa asboblari va boshqa shaxsiy buyumlar va maishiy tovarlarni ta'mirlashdan tushgan tushum miqdoridir.

Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar hajmi shartnomada nazarda tutilgan talablarga muvofiq loyihalar, izlanishlar, konstruktorlik va texnologik ishlar va ko'rsatilgan xizmatlar, shuningdek, qurilish ishlari ustidan nazorat va boshqa injenerlik xizmatlarining qiymatini o'z ichiga oladi.